

Direktionen
Dalslands miljö- och
energiförbund

Dnr: **2024/711.ADM**

Yttrande avseende länsstyrelsens föreläggande om att avhjälpa brister i Dalslands miljö- och energiförbunds tillsynsuppdrag

Förslag till beslut

Direktionen för Dalslands miljö- och energiförbund beslutar översända nedanstående yttrande som svar på länsstyrelsens föreläggande.

Bakgrund

Länsstyrelsen genomförde 2024-03-08 uppföljning och utvärdering av kommunernas miljöbalkstillsyn som utförs genom Dalslands miljönämnd.

Länsstyrelsen överlämnade 2024-04-17 en rapport från uppföljningen/utvärderingen.

2024-06-18 kommunicerade länsstyrelsen en underrättelse till nämnden om de brister som man anser att nämnden behövde åtgärda avseende miljöbalkstillsynen. Nämnden redovisade vidtagna åtgärder i yttrande till länsstyrelsen 2024-09-26. Förbundsdirektionen lämnade yttrande till länsstyrelsen 2024-10-01. Nämnden har därefter skickat in kompletterande handlingar till länsstyrelsen under januari månad 2025.

Utifrån nämndens och direktionens yttrande samt nämndens kompletterande handlingar så bedömer länsstyrelsen att det fortfarande finns brister hos nämnden avseende förutsättningarna för nämnden att fullgöra sitt tillsynsuppdrag. Bristerna rör resurser samt finansiering för att kunna fullgöra tillsynsuppdraget.

Länsstyrelsen har därför förelagt Dalslands miljö- och energiförbund, genom förbundsdirektionen och Dalslands miljönämnd, att avhjälpa brister i sitt tillsynsuppdrag genom att lämna in nedanstående uppgifter:

Dalslands miljö- och energinämnd är myndighet för kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud

Postadress	Telefon	E-post	Hemsida	Org. nr.
Dalslands miljö & energikontor Kyrkogatan 5 464 30 Mellerud	0530-93 94 30	kansli@dalsland.se	www.dalsland.se	222000-0877

1. En handlingsplan för hur arbetet ska bedrivas för att minska differensen i miljöbalkstillsynen mellan behov av resurser (både för obligatorisk och överlåten tillsyn) och tillgängliga resurser. Behov av resurser och tillgängliga resurser ska avse både styrd tillsyn, händelsestyrd tillsyn och behovsprioriterad tillsyn.
2. Lämna in en redogörelse för hur de ekonomiska resurserna för verksamheten ska stämma med det tillsynsbehov som redovisas i behovsutredning och tillsynsplan. Redogörelsen ska bland annat innehålla:
 - a) en motivering till varför timtaxan inte ligger på samma nivå som kostnaden för tillsynen,
 - b) en motivering till varför kommunernas driftsbidrag för tillsynen, trots ökade kostnader för till exempel löner, inte har höjts sedan 2019, samtidigt som det råder en stor resursbrist för tillsynen.
 - c) motivera varför verksamhetsutövarna inte fullt ut ska betala för tillsynen utan att den ska betalas med skattemedel.

Ovanstående ska redovisas till länsstyrelsen senast den 1 november 2025.

Länsstyrelsen skriver vidare i sitt föreläggande: *"För att länsstyrelsen ska fortsatt kunna överlåta tillsyn till Dalslands miljö- och energiförbund måste det kunna visas att den obligatoriska tillsynen (styrd, händelsestyrd och behovsprioriterad tillsyn) sköts på ett korrekt sätt och att det utöver det finns resurser för att bedriva tillsyn över överlåtna objekt (styrd tillsyn)".*

Miljö- och energikontorets förslag till yttrande med anledning av länsstyrelsens föreläggande

Direktionen konstaterar att Dalslands miljönämnd yttrat sig till länsstyrelsen avseende punkt 1 ovan.

Yttrande avseende punkt 2 ovan

Vid den utredning kring principer för finansiering av Dalslands miljö- och energiförbunds verksamhet som utfördes av extern aktör under 2022, föreslogs principen att Dalslands miljönämnds avgifter för tillsyn inom miljö- och livsmedelsområdet anpassas till den lägsta 25:e percentilen inom Fyrbodal, med årlig anpassning enligt PKV (prisindex för kommunal verksamhet).

I samma utredning lyftes också en modell där nämndens avgifter utgår från nämndens kostnader för myndighetsutövning i enlighet med SKR:s modell. Utredningen föreslog långsiktigt en sådan modell, men först då en bättre grund för analysen föreligger i form av en mer utbyggd internredovisning av kostnader och intäkter för förbund och nämnd.

Dalslands miljö- och energinämnd är myndighet för kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda och Mellerud

Postadress	Telefon	E-post	Hemsida	Org. nr.
Dalslands miljö & energikontor Kyrkogatan 5 464 30 Mellerud	0530-93 94 30	kansli@dalsland.se	www.dalsland.se	222000-0877

Inför 2025 föreslog direktionen ägarkommunerna att fastställa nämndens avgifter enligt ovanstående princip och sådant fastställande skedde också hos förbundets ägarkommuner. Höjningen av nämndens avgifter enligt denna princip innebar en betydande avgiftshöjning i förhållande till föregående år. Avseende 2025 ska en del av denna höjning kompenseras genom återbetalning av kommunernas driftbidrag, men avseende 2026 och framåt kommer avgiftsintäkterna helt tillfalla nämnden.

Inför 2026 har direktionen rekommenderat ägarkommunerna att fastställa nämndens förslag till ändring i taxan för miljöbalkstillsyn, så att en större kostnadstäckning för restid uppnås.

Ovanstående förutsättningar för nämndens avgiftsuttag bör öka möjligheterna för en förbättrad kostnadstäckning hos nämndens myndighetsutövning. Direktionen ser det därför som rimligt att först utvärdera hur dessa förutsättningar påverkar nämndens kostnadstäckning för myndighetsutövning innan man gör avsteg från den princip som tillämpas.

Ytterligare skäl för att avvakta eventuella avsteg från denna princip är ägarkommunernas ambition att avveckla förbundsformen för att istället bedriva myndighetsutövningen inom miljö- och livsmedelsområdet i form av en avtalssamverkan fr.o.m. 2027 (avtalssamverkan avses ske genom en gemensam miljönämnd). Den nya samverkansformens påverkan på bl.a. nämndens kostnadstäckning kommer att analyseras under införandeprocessen av avtalssamverkan.

Avseende ägarkommunernas driftbidrag till nämndens myndighetsutövning så är direktionen väl medveten om att delar av myndighetsutövningen varken kan eller ska bekostas genom avgifter. Inom ramen för införandeprocessen av avtalssamverkan fr.o.m. 2027 så kommer storleken och utformningen av kommunernas driftbidrag analyseras. Denna process avses påbörjas under hösten 2025.

Dalslands miljö- och energikontor

Dan Gunnardo
Förbundschef

Bilaga 1: Länsstyrelsens föreläggande
Bilaga 2: Dalslands miljönämnds yttrande till länsstyrelsen